

ΙΩΝΙΚΗ ΜΕΛΙΣΣΑ.

ΣΜΥΡΝΗ, τῇ 30 Νοεμβρίου, 1851.

ΠΕΡΙ ΦΙΛΟΔΟΞΙΑΣ. — ΤΑ ΕΙΔΩΛΙΑ.

Ὁ Θεά! Καὶ τῶντι τί ἄλλο εἶσαι;
Βιργ. Αἰν. 4. 328.

Περιεργείας ἱφῶντι ἄξιον εἶναι δεῖ ὁ ἄνθρωπος, καὶ τοι αἰσθανόμενος τὰς ἀδυναμίας καὶ ἀτελείας του, κτριεῖται τοσοῦτον πολὺ ἀπὸ τοῦ πάθος τῆς δόξης. Ἀπαντες ἐν γένει, καὶ αὐτοὶ οἱ κακοὶ, καὶ οἱ ἀμαθεῖς, καὶ οἱ διςυχεῖς, καὶ οἱ ἀνάπηροι ἀκομῇ, ἀποβλέπουσιν εἰς τὸν ἔπαινον, καὶ ὀρέγονται, ὅσον ἐνέσι, νὰ γίνωσιν ἀντικείμενα θαύμασμοῦ παρὰ τοῖς ἄλλοις.

Καὶ ἀτομικῶς μὲν ὁ ἄνθρωπος ἔχει κατ' ἀλήθειαν πολλὰς ἀτελείας, καὶ γενικῶς θεωρῶν ἑαυτὸν, εὐρίσκει ὀλίγας περιστάσεις κατὰ τὰς ὁποίας νὰ ζητήσῃ τὸν ἔπαινον τῶν ὁμοίων του, παρὰβλλόμενος ὁμως πρὸς τοὺς ἄλλους, εὐρίσκει ὅχι ὀλίγας τελειότηας εἰς ἑαυτὸν, καὶ ἀ θεωρεῖται ὡς ἄξιος θαυμασμοῦ, ἂν ὅχι διὰ τὰς ἀρετάς του, τοῦλάχιστον διὰ τὰς ἐλλείψεις ἐκείνων. Καὶ ὡς πρὸς τοῦτο ὁ φρόνιμος καὶ ὁ μωρὸς ἔχουσι τοὺς διαφορὰς αὐτῶν τρόπους τοῦ σκέπτεσθαι. Ὁ φρόνιμος προσπαθεῖ νὰ λάμψῃ κατ' ἑαυτὸν, ὁ δὲ μωρὸς νὰ λάμψῃ ἑξωτερικῶς εἰς τοὺς ἄλλους. Ὁ φρόνιμος ταπεινῶνται αἰσθανόμενος τὰς ἀτελείας του, ὁ δὲ μωρὸς ἀνυψοῦται ἀνακαλύπτων τὰς ἀτελείας τῶν ἄλλων. Ὁ φρόνιμος παρατηρεῖ τί τὸν ἐλλείπει καὶ ὁ μωρὸς εἰς τί ὑπερτερεῖ. Ὁ σώφρων θεωρεῖ τὸν ἑαυτὸν του εὐτυχῇ ὅταν ὁ ἴδιος ἐγκρίνῃ τὴν διαγωγὴν του, καὶ ὁ μωρὸς ὅταν οἱ ἄλλοι τὸν ἐπαινῶσιν.

Ὅσον δὲ παράλογον καὶ ἄτοπον φαίνεται

τὸ πάθος τοῦτο εἰς τὸν ἄνθρωπον, δὲν εἶναι καὶ τόσον ἀξιοκατάκριτον, διότι συχνάκις ἐπιφέρει καλὰ ἀποτελέσματα ὅχι μόνον ἐπειδὴ τὸν ἐμποδίζει ἀπὸ τοῦ νὰ πράττῃ πράγματα χαμερπῇ καὶ εὐκαταφρόνητα, ἀλλὰ καὶ διότι τὸν ἀπωθεῖ εἰς πράξεις λαμπράς καὶ ἐνδόξας. Ἡ ἀρχὴ τοῦ ἐμπορεῖ νὰ ἦναι κακὴ ἢ δολία, πλην τὰ ἐπακόλουθα τοῦ εἶναι τόσον καλὰ, ὥστε ὅχι μόνον δὲν πρέπει νὰ τὸ ἀπορήψωμεν, ἀλλὰ καὶ νὰ τὸ συγχωρῶμεν ἀκόμῃ.

Ὁ Κικέρων παρατηρεῖ ὅτι ἐκεῖνοι οἵτινες ἐφάνησαν μεγάλοι καὶ ἐλαμψαν κατὰ τι περισσότερον τῶν ἄλλων κατέχονται καὶ περισσότερον ἀπὸ τὴν φιλοδοξίαν. Ἀν δὲ κυττάξωμεν καὶ τὰ δύο γένη θέλομεν ἰδεῖ οἷα ἢ πρὸς τὴν δόξαν κλίσις εἶναι μεγαλητέρα εἰς τὰς γυναῖκας παρὰ εἰς τοὺς ἄνδρας.

Τὸ πάθος λοιπὸν τοῦτο τῆς φιλοδοξίας τὸ ὁποῖον εἶναι σφοδρότατον κατ' ἐξοχὴν εἰς τὸ ὠραῖον φύλον, γεννᾷ ἀξιόλογα ἐπακόλουθα εἰς τὴν εὐαίσθητον γυναῖκα, ἢ ὁποία ἐπιθυμεῖ νὰ θαυμάζηται δι' ἐκεῖνα μόνον τὰ ὁποία σύρουσι τὸν θαυμασμόν· καὶ κατὰ τοῦτο μάλις νομίζομεν ὅτι πολλοὶ ὑπερέχουσι τοὺς ἄνδρας. — Τὸ μεγαλητερον μέρος τῶν γυναικῶν βλέπομεν οἷα ὑπῆρξαν ἐγκρατεῖς, πισαὶ καὶ ἀφωσιωμέναι εἰς τοὺς συζύγους των, καὶ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν διακρίνονται διὰ τὴν καλὴν ἀνατροφὴν τὴν ὁποίαν ἀγωνίζονται νὰ δώσωσιν εἰς τὰ τέκνα των, καὶ διὰ τὴν φροντίδα καὶ τὴν ἐπιμέλειαν τὴν ὁποίαν καταβάλλουσιν εἰς τὰς οἰκογενεῖάς των, τὰ ὁποία καὶ εἶναι αἱ μεγαλητεραι τοῦ γυναικείου γένους ἀρεταί, καὶ διὰ τὰ ὁποία δικαίως πρέπει νὰ ἀξιῶνται τὸν παρὰ πάντων ἔπαινον.

Ὡς δὲ τὸ πρὸς τὴν δόξαν πάθος κυβερ-

νώμενον ἀπὸ τὸν ὀρθὸν λόγον καλῆτερεῦναι τὸ ὠραῖόν μας· φῦλον, οὕτω τίποτε ἄλλο ὅσον αὐτό, δὲν προξενεῖ τὸν ὀλεθρόν των, διὰν διευθύνεται ὑπὸ τῆς μωρίας καὶ τῆς κουφότητος. Τὰ ἀκόλουθα ἀποτείνονται εἰς τὰς κωφότερας ἐξ αὐτῶν, εἰς τὰς ὁποίας καὶ καταληλότερον ἄλλο ὄνομα δὲν δυνάμεθα νὰ δώσωμεν, εἰμὴ ἀποκαλοῦντες αὐτάς *Εἰδωλῖα*, διὰ τοὺς λόγους τοὺς ὁποῖους θέλομεν ἰδεῖ παρακατιόντες.

Τὰ Εἰδωλῖα ταῦτα εἰς ἄλλο δὲν ἀσχολοῦνται εἰμὴ εἰς τὸ νὰ κοσμῶσι καὶ νὰ καλλωπίζωσι τὸ ἄτομόν των. Εἰς πᾶσαν θείῃν τοῦ σώματος των, εἰς τὴν φυσιογνωμίαν καὶ τοὺς χαρακτῆρας τοῦ προσώπου των, εἰς τὰς κινήσεις τῆς κεφαλῆς των ἄλλο δὲν παρατηρεῖς ὅτι εἶναι τὸ ἔργον καὶ ἡ προσπάθεια αὐτῶν εἰμὴ νὰ εὐρωσι *λατρευτάς*. Διὰ τοῦτο καὶ τὰ βλέπεις νὰ τρέχωσι μὲ τόσῃν προθυμίαν εἰς τοὺς δημοσίους τόπους, εἰς τὰς συναστροφάς, εἰς τὰς ἐκκλησίας, εἰς τὰ θεάτρα, εἰς τοὺς περιπάτους καὶ τὰς ἀγυιάς, εἰς οὐδὲν ἄλλο ἀποβλέποντα εἰμὴ νὰ πλανήσωσι τοὺς ἄνδρας εἰς προσκύνησιν των. Ἀπαιτοῦσι δὲ οἱ ἄνδρες νὰ προσφέρωσι εἰς αὐτὰ θείαν λατρίαν, καὶ κατὰ γράμμα ὡς εἰς Θεάς νὰ ἀποτείνωνται εἰς αὐτά. Ὁ θάνατος καὶ ἡ ζωὴ εἶναι εἰς τὰς χεῖράς των, αἱ ἡδοναὶ τοῦ παραδείσου καὶ αἱ ποιναὶ τῆς κολάσεως εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν των, καὶ αἱ σιγμαὶ τὰς ὁποίας σὲ χαρίζουσιν εἶναι ἡ *Αἰωνιότης*. Στεναγμοί, δάκρυα καὶ δεήσεις εἶναι αἱ προσφοραὶ καὶ αἱ ἀνήκουσαι εἰς αὐτὰ θυσίαι. Τὸ μειδιάματά των ἀποτελεῖ τὸν ἔνθρῳπον εὐδαίμονα, καὶ ἡ κατῆφιά των τὸν φέρει εἰς ἀπελπισίαν.

Πολὺ δὲ δυσκολώτερον εὐρίσκομεν ἡμεῖς ἤδη νὰ ἀπαριθμήσωμεν τὰ διάφορα εἶδη τῶν Εἰδωλίων· παρ' ὅτι ὁ Μίλτων θέλων νὰ ἀριθμήσῃ τὰ εἰδωλα τῆς Χαναὰν εἰς τὸν παράδεισόν του. Πολλὰ ἐξ αὐτῶν ἀπαιτοῦσι νὰ λατρεύωνται μὲ πῦρ καὶ μὲ φλόγας, ὡς ὁ Μολόχ, ἄλλα δὲ, ὡς ὁ Βαάλ, ὀρέγονται νὰ βλέπωσι τοὺς λατρευτάς των νὰ κατακόπτωνται καὶ νὰ ἀφανίζωνται. Ἄλλα δὲ, ὡς τὸ ἐν τοῖς Ἀποκρύφους τῆς Ἱερᾶς Βίβλου εἰδωλον, ἀγαπῶσι νὰ ἔχωσι συμπόσια καὶ εὐφροσύνας κατὰ πᾶσαν νύκτα· καὶ, τὸ περιεργότερον, πολλὰ ἐξ αὐτῶν, γέργουσιν, ὡς οἱ λατρευταὶ τῶν Σινικῶν εἰδωλῶν, νὰ τὰ μαστιγώνωσι καὶ νὰ τὰ ἐξουδενώωσιν, διὰν κωφεύωσιν εἰς τὰς δεήσεις τὰς ὁποίας προσφέρουσιν οἱ λατρευταὶ των εἰς αὐτά.

Σημειωτέον δ' ὅτι οἱ τὴν λατρίαν των εἰς τὰ εἰδωλῖα ταῦτα προσφέροντες, διαφέρουσι παντὸς εἶδους εἰδωλολατρῶν. Καθότι ἐκεῖνοι

μὲν ἐπιθυμοῦσι νὰ ἔχωσι καὶ ἄλλους συνθιασώτας των, οὗτοι δὲ θέλουσι μόνοι αὐτοὶ νὰ λατρεύωσι τὸ Εἰδωλίόν των, καὶ κἀνεῖς ἄλλος νὰ μὴ τὸ πλησιάζῃ.

Πόσον ὁμως διάφορος κατὰ τοῦτο εἶναι ἡ γνώμη τῶν Εἰδωλίων! Ὅσον ὁ προσκυνητὴς αὐτοῦ θέλει νὰ τὸ περιορίῃ εἰς ἐαυτὸν, τοσοῦτον τὸ εἰδωλίον μαινεται νὰ πολεμῇ πλασιάσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν λατρευτῶν καὶ προσκυνητῶν του. Καὶ ἡ διάθεσις αὕτη τοῦ Εἰδωλίου περιγράφεται θαυμασιώτατα παρὰ τῷ Chacer. Παριζᾷ ὁ Βρεῖτός οὗτος ποιητὴς δι' ἐν ἐκ τῶν Εἰδωλίων τούτων ἐκάθητο ἔμπροσθεν τραπέζης μετὰ τριῶν λατρευτῶν του, καὶ προσεμεδία μὲν εἰς τὸν ἕνα, προέπινε δὲ εἰς τὸν ἕτερον, καὶ εἵνυπτε τὸν τρίτον διὰ τοῦ ποδὸς κάτωθεν τῆς τραπέζης. Ποῖος δ' ἐκ τῶν τριῶν τούτων, λέγει ὁ ἀρχαῖος Βάρδος, ἔχαιρε τὴν εὐνοίαν τοῦ Εἰδωλίου; — Οὐδεὶς καὶ ἐκ τῶν τριῶν.

Σκοπὸν ἔχοντες νὰ ἐπαναλάβωμεν καὶ πάλιν τὸ περὶ Εἰδωλίων ἀντικείμενον, περαίνομεν ἤδη τὸν λόγον μας, τὰς ἀκολουθούς μόνον παρατηρήσεις ἀποτείνοντες πρὸς αὐτά.

καὶ ἄλλαι μὲν αἰτίαι πολλάκις ῥίπτουσι τὰ Εἰδωλῖα ἐκ τοῦ ὑψηλοῦ βαθμοῦ των, πρὸ πάντων δ' ἡ ὑπανδρεία (διότι ἀφ' οὗ τις οἰκειωθῇ μετὰ τῆς Θεᾶς του, ἀμέσως αὕτη ἐκπίπτει εἰς τὴν τάξιν τῆς γυναικός), αἱ ἀρρώγιαί, τὸ γῆρας κτλ. κτλ. Γνωρίζουσαι λοιπὸν ταῦτα αἱ καλαὶ μας, ἅς προσπαθῶσι νὰ μετριάξωσι τὸ πρὸς τὸ θαυμάζεσθαι ἅπλησον αὐτῶν πάθος, ἀγωνιζόμεναι νὰ πράττωσιν ἔργα διὰ τὰ ὁποῖα νὰ ἀπολαύσωσι δίκαιον καὶ διαρκὲς θαυμασμόν. Συνίσταται δ' οὗτος ὄχι εἰς τὴν καλλονὴν τοῦ προσώπου, ἢ τὴν ἐνδυμασίαν, ἢ τοὺς συρμούς καὶ τὴν πολυτέλειαν, ἀλλ' εἰς τοὺς ἐσωτερικοὺς σολισμούς· οἵτινες οὔτε ἀπὸ τὸν καιρὸν, οὔτε ἀπὸ τὴν ἀφρώσιαν ἐξαλείφονται, καὶ οἵτινες καθιζῶσιν ἀξιεραστώτεραν τὴν ἔχουσαν αὐτούς.

A.

ΑΙ ΟΙΗΣΕΙΣ ΕΡΑΝΙΣΘΕΙΣ ΑΙ ΕΚ ΤΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΤΟΥ ΚΟΡΑΗ.

(Συνέχεια Ἀριθ. 28.)

==o:==

Ἄ! οἱ πανοῦργοι, εἶπεν ὁ Δεμόντης, πόσον σὲ ἐπαιρίπαιξαν! — Εἶναι ἄφρονες νεανίσκοι, τοῖς ὁποίοις πρέπει νὰ συγχωρῇ τις, εἶπεν ὁ Μελκοῦρος· δὲν σοχάζονται, ὅτι εἶναι τόσον πλησίον μας· θέλω νὰ ὑπάγω πρὸς αὐτούς καὶ νὰ παύσω τοὺς ἀρεῖσμούς των...